

Jouderville, Isaac de

(LEIDEN 1613 - AMSTERDAM 1645/48)

In zijn eigen tijd werd zijn naam ook op vele andere manieren gespeld. Leerde 1629/31 bij Rembrandt, eerst te Leiden, toen te Amsterdam. Daarop vestigde hij zich in Leiden. In 1641 verhuisde hij naar Deventer, in 1643 naar Amsterdam. In inventarissen komen schilderijen van hem voor van allerlei onderwerpen. Nu kent men echter slechts enkele werken van zijn hand, in de trant van de vroege Rembrandt.

Lit.: C. H(ofstede) de Gr(oot), in: THIEME-BECKER, XIX, 1926, blz. 190 e.v. / K. Bauch, *Der Frühe Rembrandt und seine Zeit*, Berlijn, 1960², blz. 224, 267, noot 191. / E. van de Wetering, 'Isaac Jouderville, a pupil of Rembrandt', in A. Blankert et al., *The Impact of a Genius, Rembrandt, his Pupils and Followers in the Seventeenth Century*, Amsterdam 1983, blz. 59-69, 180, 181. / J. Bruyn et al., *A Corpus of Rembrandt Paintings*, I, The Hague 1982, blz. 247, 502-507. / SUMOWSKI II, blz. 1434-1452.

80 Lachende jongeman

Inv.nr. 57-1946

Paneel, 52 x 49 cm. (drie verticale planken)

Toest.: goed, kleine verspreide retouches (o.v.)

Röntgenf.: de kop

Herk.: Veil. Berlijn (Lepke), 17 april 1901, nr. 77 met afb. (zie beneden). / In 1909 in de verzameling (blijkens cat.tent. 1909).

Lit.: BREDIUS, VI, 1919, blz. 1940 met afb. / A. Bredius, 'Deux élèves de Rembrandt d'origine française', in *Actes du Congrès d'Histoire de l'Art*, Parijs, II, 1921, blz. 332; Planches hors texte, pl. 47. / MED. 1922, blz. 129. / KNUTTEL 1926, blz. 33, 41 nr. 43; ed. 1928, blz. 20. / DE WIT, blz. 25. / K. Bauch, op.cit., 1960, blz. 224, afb. 115. / VAN HALL, nr. 1072-1. / E. van de Wetering, op.cit., blz. 62, 63 fig. 4. / J. Bruyn et al., op.cit., blz. 247. / SUMOWSKI II, blz. 1434, 1436, cat.nr. 941 met opgave van meer lit., afb. blz. 1440.

Tent.: Den Haag 1909, nr. 214K. / Kleykamp 1915, nr. 7.

De figuur is omlijst door een binnen de rechthoek van het paneel geschilderde ovaal. Als men oude foto's van het stuk (aanwezig op het R.K.D.), gemaakt toen het wel al in Bredius' bezit was, maar in andere toestand verkeerde, vergelijkt met de afb. in veil.cat. 1901, lijkt dat zeer waarschijnlijk hetzelfde schilderij te zijn. Op deze veiling werd het verkocht als *'Schule des Rembrandts'*. In cat.tent. 1909 vermeld als *'Een grijnslachende manskop van I. de Jouderville'*. In cat.tent. 1915 eveneens aan Jouderville toegeschreven (*'vermoedelijk zelfportret'*), met daarbij de mededeling dat Bredius het stuk, toen het nog vuil was, voor een *'minder aangenaam vroeg werk'* van Rembrandt hield. Ter adstructie van de toeschrijving aan De Jouderville verwees men daarbij naar een gem. schilderij in het museum te Dublin. Deze toeschrijving en redenering zijn afkomstig van Hofstede de Groot (aldus Bredius 1919). Het bedoelde schilderij te Dublin, eveneens een kop van een jongeman, is inderdaad zeer sterk verwant met het onze, maar lijkt wel iets beter van kwaliteit (afb. 80A).¹ Een zwakkere versie van ons stuk bevindt zich

¹ Addendum 1990: Over het schilderij te Dublin en de signatuur daarop:
H. Potterton, cat. *Dutch Paintings*, National Gallery, Dublin 1986, nr. 433

Afb. 80A I. de Jouderville, paneel, 48 x 37 cm., gem.
Dublin, National Gallery